

A young child is hanging upside down from a grey metal playground bar. The child is wearing a bright red jacket, black pants with white stripes, and green sneakers. The child's face is visible, looking towards the camera with a slight smile. The background shows a forest of tall trees and other children playing on the ground.

unicef 

Lapsenoikeusnäkökulma LAVAan  
– mitä se edellyttää?

Ira Custódio, 13.3.2018

# Mitä näkökulmia tulee huomioida

---

1) LAVA-prosessissa

2) Lapsivaikutusten arvioinnissa ja vaihtoehtojen analysoinnissa

# Prosessi: Huomioi LOS-yleisperiaatteet

---



## Lapsen etu = miksi lapsivaikutusten arviointia tehdään

- Tavoitteena löytää lasten kannalta kussakin tilanteessa paras mahdollinen ratkaisu.
- Tämä edellyttää sekä myönteisten että kielteisten vaikutusten tunnistamista.



## Osallisuus = lapsen edun harkintaan kuuluu lasten näkemysten selvittäminen

- Ikä- ja kehitystason huomiointi (mitä kysytään, kuulemisen tavat).
- Lapsen etu ei kuitenkaan ole sama asia kuin lapsen mielipide → lasten näkemysten selvittäminen ei riitä lapsivaikutusten arvioinnin tietopohjaksi.



## Yhdenvertaisuus

- Eri lapsiryhmien tunnistaminen tiedon keruussa.
- Jokaisen lapsen oikeus tulla kuulluksi.



## Kasvu ja kehitys?

# Sisällöt – huomioi nämä [1]

---

**Huom! Jos kyseessä on LAVAA laajempi vaikutusten arviointi, näihin vastataan yleisessä osiossa.**

- Mitä tavoitellaan?
- Mitä ratkaisuvaihtoehtoja on?
  
- Mitä positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia eri vaihtoehdoilla on lapsiin?
- Millaiseen tietoon analyysi lapsivaikutuksista perustuu? Mitä ei tiedetä?
- Onko ehdotuksella haitallisia seurauksia erityisesti jollekin lapsiryhmälle?
- Mitä ristiriitaisia tai kilpailevia näkökulmia asiaan liittyy?
- Mikä vaihtoehto on kokonaisuutena lasten kannalta paras ja miksi?
- Mitä päätöksen toimeenpanossa tulee huomioida?
- Mihin asioihin seurannassa on kiinnitettävä huomiota?

# Sisällöt – huomioi nämä [2]

---

## Mitä vaikutuksia ratkaisulla on lasten...

- Terveysteen
- Turvallisuuteen
- Kasvuun ja kehitykseen
- Ihmissuhteisiin (perhe-, aikuis- ja vertaissuhteet)
- Asumiseen ja liikkumiseen
- Arjen sujuvuuteen
- Lepoon, leikkiin ja vapaa-aikaan
- Elintasaan
- Osallistumismahdollisuuksiin
- Yhdenvertaisuuteen



Huom! Tämä on tarkistuslista – kaikki näkökulmat eivät välttämättä ole kaikissa lapsivaikutusten arvioinneissa olennaisia.

Vaikutusten merkittävyysanalyysi (vrt. riskianalyysi)?

# Muista vielä nämä

---

- Vältä Mount Everest -tavoitteita = mitoitu arviointi käytettävissä olevan ajan ja resurssien mukaan. Kirjaa kuitenkin näkyviin myös ne näkökulmat ja kysymykset, joita ei arvioitu.
- Älä jätä tekemättä siksi, että aina voisi tehdä paremmin. Puutteellinen arviointi, jossa tiedon aukot tunnistetaan, on parempi kuin ei arviointia.
- Onko sama tai samantyyppinen asia ollut aikaisemmin käsittelyssä? Liittyikö siihen ristiriitoja tai polemiikkia? Huomioi tämä tiedottamisessa ja erityisesti suunnitellessasi mahdollista lasten kuulemista.
- Kysy vain sellaista tietoa ja vain sen verran, kuin todella aiot käyttää ja ehdit analysoida.
- Jäikö jokin näkökulma tai ryhmä huomioimatta, tuliko kritiikkiä? Totea asia. Jos mahdollista, täydennä arviointia ja/tai huomioi näkökulma toimeenpanossa. Jaa oppi muiden kanssa.
- Älä hautaa valmista työtä KtWebiin – tiedota.

Lisätietoja:

Ira Custódio

Suomen UNICEF ry

[ira.custodio@unicef.fi](mailto:ira.custodio@unicef.fi)

p. 050 591 8525

Twitter: @Custodiolra

© Suomen UNICEF ry

3/2018

Kuvat ©UNICEF/Hanna-Kaisa Hämäläinen

